

1860'ERNE

Ophavsmand/nøgleperson

J. C. Jacobsen

Type:
Note

Sprog:
Dansk

Arkivplacering:
FA 2-004-00001, kasse F2

Emneord:
Industriel arkæologi,
bryggeriindretning,
bryggeriteknologi

Dokumentindhold

Bryggerinotater fra Klein Schwechat, Steinbruch og Spatenbraü, Wien

Transskription

KI Schwechat.

Mæske og Siekar af Træ. Mæskemaskinen som min. Aufhackmaskine med horizontale Axer til begge Sider med Røreapparat. Kjedlerne helt af Kobber, alle med Kuppel. Alle Svalebakker af fortinnet Kobber.- Svaleapparat af Prick dobbelt, hvert med 10 Rør, tilstrækkeligt til Urten af 2 Mæskninger i 1 Urtkjedel. Pumpen til lissvandet og Kassen saa jeg ikke. Urten nedsvales til 4° R. Maxium 7°R).. NB snilde Ventiler under Urtrørene over Svalebakkerne.-

Der hverken bryggedes eller maltedes nu. Man pudsede Maltkjedlerne meget smukt. I Gjæringskjelderen sænkede man Karrene i de Afdelinger hvor de havde staaet høit, ned til 18 à 24" fra Gulvet; da Gjæringerne ikke havde gaaet saa godt i disse Kjeldere. Putzmaskine for Byg og Malt de bekjendte 6 kantede. Axer af Archimedesskruer af Træ, med Vinger af Jernblik. Ingen Beegmaskine. Beeg fra Fürth i Bayeren.

Spatenbraü.

Maltkjedlerne alle under Bygningen eller under Gaarden. Aufzüge ... Vogne temmelig smaae. Ved Konstruktion en sindrig Indretning til at lade Bremsen falde, naar Remmen føres paa Blindskiven. En Gitterbro høit i Luften over Gaarden mellem begge Malterier til Passage og Archimedesskruen.- Putzmaskine til Byg af Schwalbe.

Klein Schwechat

Hr Dreher førte mig selv omkring.

Maltkjelderen, med Kehleimer Fliser, bleve hvidtede og smukt pudsede. Ventilation fra oven gennem Midten af Hvælvingen Kommunikation fra den ene Kjelder til den anden nede ved Gulvet.-I Bryggeriet Mæske- og Siekar af Træ. Mæskemaskinen som min. Aufhackmaskine med horisontale Axer til begge Sider med horisontale Skinner til Ophakning.- Kjedlerne heelt af Kobber, alle med Kuppel.- Alle Svalebakker (-2) af fortinnet Kobber.- Svaleapparatet af Prick dobbelt, hvert af 10 Rør, tilstrækkeligt til Urten af 2 Mæskninger som koges i 1 Urtkjedel. lismaskine og Pumper

saae jeg ikke. Urten nedsvales til 4° R. og Maximum er 7° R. NB snilde Ventiler under Urtrørene over Svalebakkerne.- Bryggeriet stod stille; 2 Maaneders Ferie. Gjæringskjelderne havde næsten alle noget Lys fra Vinduerne ved den ene Side. Alle Karrene stærkt kalkede med en Skorpe af Kalk. Gjærboller ligesaa. Ingen Brug af Lak. I nogle nyere Afdelinger med Jernsøiler havde Karrene staaet høit med Løbebro som mine. Nu sænkede man Karrene til den sædvanlige Høide fordi Gjæringen gik mindre regelmæssig i de høitstaaende Kar. Dreher meente at dette dog maaskee hidrørte af locale Forhold, idet de nævnte Kjelder stode i Forbindelse med de andre lavere liggende, saa at Luftstrømningen fra disse søgte hen over Øllet i de høiere.- Køllerne gammeldags. Den Kølle, som havde den høieste Hvælving, havde den bedste Træk. (Dette hidrører dog sikkert ogsaa fra locale Grunde!) Putzmaskine for Byg og Malt de bekjendte 6 kantede. Axer i Archimedesskruer af Træ. Vinge af Jernblik. Ingen Beegmaskine. Begen fra Fürth i Bayern. Alt Øllet maa pumpes i Transportfade (med Storgulv ???) og kjøres til de forskjellige Lagerkjeldere.

På langs af [papiret]

Uhyre lange Rørledninger for Urten fra Sie.. til Svalebakkerne og atter fra disse omkring i Lagerkjelderen. Udblæses med damp. Humlen bliver ikke udskyllet med Vand, men bortkastet, naar al Urten er afløben! Ikke heller presset.

Steinbruch. Dreher's Bryggeri. Brygmesteren Muller (fra Nieder Mendig ved Neuwied) førte mig omkring. Directeur Aich, en Søn af den ældre Aich i Schwechat, som er Dreher's Morbroder, var reist til Badene. Beegmaskine af Ringhofer i Prag, den samme som jeg saa i Smichow, var god og anbefales i hvert Fald til smaae Foustg. Arbeidet gaaer hurtigt, kræver kun 3 Mand istedetfor tidligere 6.- Dog bør Cokes Ovnene gjøres større. Ringhofer vil ogsaa foretage denne Forbedring m. fl. Fasbender lovede at sende mig Tegning af Ovnene og Forbindelsen med Kammeret ved Siden af med Damprørene, som jeg ikke forstod. Jeg vil derefter bestille en saadan Maskine. Prisen har jeg glemt (450 fl ?) Der blæses med Damp fra en særskilt Kjedel med 70 (pundtegn) Tryk hvilket Tryk er nødvendigt. Med f. Ex 60 (pundtegn) tager arbeidet den dobbelte Tid.- Om Apparaterne kan blive brugbare til store Fade, naar Cokes Ovnene (og Damprør) blive større er uvist.- Der brygges Kronen Bier, bittert, liig Pilsener 12½ % Balling, sædvanligt Lagerbier 13%, Märzen 14% og dobbelt Märzen 15%, et

udmærket fiint Øl, samme Farve som mit men finere i Smag, 4 Maaneder gl. Humlen dertil var dog en Blanding af Saazer, Anscher og Steyrsk. Urten ikke kogt for længe med Humlen.- Til det lettere Øl maa bruges den fineste Humle, da Maltsmagen ikke er overveiende.-Øl til at gjemme falder stærkt igjennem. I de høiere byggede Gjæringskjeldere til Brug om Vinteren ingen lisbeholder men tilstrækkelige Svømmere. I de dybere Kjeldere med lisbeholdere x) ved Enden var Temperaturen nu 4 (gradtegn) R. Der hældes paa ved 4 (gradtegn) R Maximum 7°

[På langs af papiret]

x) ogsaa her bruges Svømmere naar det er fornødent.

Øllet pumpes med Mergel directe i Lagerfadene, der er en Sikkerhedsindretning (hvorledes ?) for ikke at sprænge Rør og Slanger naar Hanen lukkes ved Flytning til et andet Fad.

Køllerne efter gl. bayersk Model (tegning) Røgrør under Flagerne. Til det lyse Kronen- og Lagerbier tørres af ved c 45 °Celsius mellem Flagerne til de andre Ølsorter ved 85 à 90° Celsius.

Til de lyse Ølsorter koges ogsaa baade Mæskninger og Humleurt kortere end til de andre Ølsorter.

Dampene fra Mæske- og Urtkjedlerne føres gennem Rør i en stor liggende Kjedel, Kondensater, en Forvarmer. Svaleapparat af Pricks, dobbelt, hver med 10 Rør. Det var under Rensning, fordi der sætter sig Smuds udenpaa de smaa Urtrør, hvorved lisforbruget og Tiden mere end fordobles ved Enden af Saisonen.

Alt Vand til Bryggeriet filtreres, fordi der i Spalterne i Klippemassen trænger organiske Slimdele ned til Brønden. Filtreapparatet bestod af 3 eller 4 Jerncylindre c 1 Alen i Diameter og 4 Metres høie, hvori var et c 3 Metres høit Lag af Brunkul af Størrelse som Nødder, liggende paa en Fletning af Piil. Intet Gruus eller Sand. Rensning omtrent hver 3 Uger. Alle Kjeldere til Malt, Gjæring, Lager hugget ud af Klippen, forstørstedelen ældre Steenbrud, derfor ikke meget regelmæssige. Alt Spildvand fra samtlige Kjeldere maa pumpes op fra Sankbrønden paa forskellige Steder.-Pumperne gik som det syntes bestandigt. Ogsaa i dette Bryggerie vare Mæske- og Siekar af Træ, men det paatænkes at forandre dem til Jern. Svalebakkerne af Jern.

[paa langs af papiret]

Jeg saae i Schwechat kun 1 Afdeling af Gjæringskjelderen med lisbeholder, midt paa den ene Side, lukket med Bræder til at aabne.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Bliver nu forandret til Mure med PorteVandet pumpes directe op af Borehullerne. Vandstanden i disse temmelig langt nede.Pumperne store derfor dybt nede i en Brønd.

C.M. Kl. Scherckat. Musk. of Pituit of Coa
Mafamafin fan min. Reiffachmafim und
Janjunsale Agus hi haggi hiti und Lissappat
Ejstmann of Sabber, alla und Luygal.
Alle Smalbalter of fontinert Sabber -
Smalagpawot of Trits Sabber, Jard
und 10 Sas, hifhallyt hi Notan
of 2 Maburings : 1 hody idit. Junyn
hi Linnardt of Sabber fan gy ihk.
Waten und nates hi 4° R. Maximim
7° R. . Mr fuilte Wachtlos und idit
Wachosum und Smalbaltrum. -
De Janke haggi idit alles malte
in. Man gudte Mullhildesum
wegh fuilte. I Gjuring Gildem
feulde was Lassum : de Apfelingen,
was de lande hacht Jait, und hi
18 : 24" fan Qutun ; de Gjuringum
de lande gudte fan gudte : de Ejildem,
fuilte medum fan Gjy und hacht de hacht
6 hacht. Agus : Amphidrom und
of Coa, und Wing of Junheit.
Luz Carj mafim. Carj fan Turt : Carim

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Spækerbræn. Maltkjælden alle under Løjensge alle
under Gaarden. Aisfjergs ^{and Nager} Sammelige færem. At
Eustonickum en færdig Læderkøj et et Lad Comenfar
fæde, naar Læmmer færd pas belidfjergs.
for Githæros færd i huffe om Gaden mellem bygg
Mællens Li fæstags og Aisfjergs.
Fitzmællens Li Løj af Schwalbe.

Øllet pæmpet med Kogtet dækket i Kogtefadet. Der er en
Påbudsindretning (Kantledet?) for det at pæmpes Løst og Klænge
nær Jæren ligger med Højningen til et andet Sted.

Løtten efter gl. Kantskade O Løst under Klængen
Et det gl. Løst = og Kantskade Løst af det i 45° Cel.
mellem Klængen til et andet Sted med 85° a 90° Cel.
Et det gl. Østet Kogt og det med Højningen og Jærens
Kantet til et andet Sted.

Jærens for Mærke af Højningen Jæren og Jæren Løst
i en Sted liggende Jæren, Løstet, i en Løstet.

Østet og Jæren, Løstet, Jæren med 10 Løst. Et det
under Højningen, fordi det Jæren sig Jæren under det Jæren
Løstet, Jæren Løstet og Jæren under det Jæren
med Jæren af Jæren.

Østet Jæren til Højningen Løstet, fordi det i Jæren
i Løstet Jæren Løstet og Jæren Løstet med det Løstet
Løstet og Jæren Løstet af Jæren Løstet i Jæren
i Jæren af 4 Løstet Jæren, Jæren med et i Jæren Løstet
af Løstet af Jæren Løstet Jæren Løstet, liggende Jæren
af Jæren. Løstet Jæren eller Jæren. Løstet Jæren Løstet Jæren
3 Løstet. Alle Løstet til Jæren, Løstet, Løstet Jæren
med af Løstet, Jæren Løstet Løstet, Løstet Løstet
med Jæren Løstet. Alle Løstet Jæren Løstet Jæren
Løstet Jæren med Jæren af Jæren Løstet Jæren Løstet Jæren
Løstet. — Jæren Jæren Jæren Løstet Løstet.

Østet i Løstet Løstet med Jæren — og Løstet af Jæren, med det
Løstet et Jæren Løstet Løstet Jæren. Løstet Jæren af Jæren.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

By your order I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the above mentioned matter. I have the honor to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration. I am, Sir, very respectfully,
Yours obedient servant,
J. C. Jacobsen